

بِنَمْ خَدا

مرکز دانلود رایگان
محلبسوی مطالب اورژی و مواد

---

www.Iran-mavad.com

Introducing of radomes materials and investigation of physical, mechanical and electrical-magnetically properties

Presenter: Hamid Reza Akramifard¹

Hamid Reza Akramifard¹, Saeed Bayatali²

1- School of Metallurgy and Materials Engineering, College of Engineering, University of Tehran

2- Bagherololum Researches Organization

Correspond author's email: (akrami.1367@ut.ac.ir)

Abstract

In this investigation, different globally redomes (protective of receiving missile waves system) have been introduced. According to performance of radome that is receiving waves and facing to high temperature condition, corrosion, fracture and ... in fly path of missile, selection of main material of radome must be guarantee suitable mechanical, electrical and thermal conditions. Due to selection of unsuitable radome materials, a negligible error in performance of receiving system can make error in wave analysis and estimating of target distance and caused deviation from mentioned targets. Therefore due to selection of suitable materials for obtaining desirable physical, mechanical and electrical-magnetically properties simultaneously in different atmosphere conditions, producer of these productions have led to ceramic and composite (polymer-fibers) materials. In this study, different globally radomes and their properties such as density (ρ), thermal coefficient of expansion (α), thermal conductivity (κ), Poisson ratio (ν), Strength (σ), Relative permeability (ϵ) and loss tangent ($\tan \theta$) will be compared separately.

Keywords: Radome, Mechanical properties, Ceramic materials, Composite, Strength, Loss tangent

¹ Master student – Metal forming

² Expert of Structural organization

معرفی مواد ریدوم‌ها و بررسی خواص فیزیکی، مکانیکی و الکترونیکی -

مغناطیسی

ارائه دهنده مقاله: حمیدرضا اکرمی فرد^۱

حمیدرضا اکرمی فرد^۱, سعید بیاتعلی^۲

۱-دانشکده مهندسی مواد- دانشگاه تهران

۲-سازمان تحقیقات باقرالعلوم

(ایمیل مسول مقاله) akrami.1367@ut.ac.ir

چکیده

در این تحقیق به معرفی و بررسی خواص انواع ریدوم‌های (محافظ سیستم دریافت‌کننده امواج موشک) مطرح شده در سطح جهان پرداخته شده است. با توجه به اینکه ریدوم (Radome) در موشک وظیفه دریافت امواج را بر عهده دارد، و در مسیر پرواز موشک در برابر شرایط دمایی بالا، خوردگی، شکست و ... قرار دارد، لذا ماده اصلی جهت انتخاب ریدوم باید شرایط مناسب مکانیکی، الکترونیکی و حرارتی را تامین نماید. کوچکترین اختلال در عملکرد سیستم دریافت‌کننده بواسطه انتخاب نامناسب مواد ریدوم می‌تواند در آنالیز امواج و تخمین فاصله هدف، خطای ایجاد نماید و باعث انحراف موشک از اهداف مورد نظر شود. بنابراین انتخاب مواد مناسب به منظور تامین هم زمان خواص فیزیکی، مکانیکی و الکترونیکی-مغناطیسی مناسب در شرایط مختلف جوی، سازندگان این محصولات را به سمت مواد سرامیکی و کامپوزیتی (پلیمر-الیاف) سوق داده است. در این تحقیق انواع ریدوم‌های شرکت‌های معترض جهانی معرفی شده و خواص آنها از جمله دانسیته (ρ)، ضریب انبساط حرارتی (α)، هدایت حرارتی (K)، ضریب پواسون (v)، استحکام (G)، ثابت دی الکترونیک (E) و افت تانزانت ($\tan \theta$) به تفکیک مورد بررسی و مقایسه قرار می‌گیرند.

واژه‌های کلیدی: ریدوم، خواص مکانیکی، مواد سرامیکی، کامپوزیت، استحکام، افت تانزانت

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد - گرایش شکل دادن فلزات

^۲ کارشناس بخش سازه

مقدمه

یکی از مهمترین قسمت‌های موشك که در پیمایش صحیح مسیر حرکت آن نقش دارد، قسمت سرجنگی آن است که ریدوم نام دارد. ریدوم (Ridome) از دو واژه رادار (Radar) و گنبد (Dome) گرفته شده است. ریدوم وظیفه دارد تا از سیستم آنتن موشك محافظت به عمل آورد. آنتن امواج را ارسال و دریافت می‌کند به این صورت که با ارسال موج و دریافت آن، فاصله تا هدف را تخمین می‌زند. لذا ریدوم که به عنوان یک بخش پوششی و محافظ برای آنتن تلقی می‌شود باقیستی علاوه بر این که آنتن را در برابر خطرات محیطی حفظ کند، در هدایت این امواج (چه در موقع خروج و چه موقع ورود) کمترین خطأ و انحراف را ایجاد کند (کوزاکوف، ۲۰۱۰). در تحلیل عملکرد ریدوم‌ها از جنبه الکتریکی، ارزیابی خواص الکتریکی (در طول موج‌های گوناگون) کلیه موادی که ممکن است به عنوان ماده سازنده دیواره ریدوم گزینش شوند، از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. دو خاصیت اولیه و مهمی که این مواد انتخابی دارند عبارتند از ثابت دی الکتریک و افت تانزانت در فرکانس‌های مختلف کاری (کاری، ۱۹۷۴). لذا سیستم‌های موشك جنگی امروزه (و حتی آینده) نیازها را در داشتن سیستم ریدوم بالا برده است. چنین سیستم‌هایی عموماً دماهای انتقال بالاتر از ۱۳۷۰ درجه سانتیگراد را به همراه بارگذاری مکانیکی و حرارتی در هوا تجربه می‌کنند. در نتیجه ماده سازنده ریدوم باقیستی دارای خواص زیر باشد:

- ✓ پایدار باشند و تغییرات ثابت دی الکتریک آنها با تغییرات دما پایین باشد (هرچه پایین تر بهتر).
- ✓ با رفتن به دماهای بالا افت تانزانت در آنها کم باشد. افت تانزانت معرفی کننده میزان انحراف موج دریافتی از هدف پس از عبور از ضخامت ریدوم و رسیدن به آنتن و یا عکس آن یعنی میزان انحراف موج دریافتی از آنتن پس از عبور از ضخامت ریدوم و رسیدن به هدف می‌باشد.
- ✓ در دماهای محیط و دماهای بالا دارای استحکام مناسب باشند.
- ✓ مدول الاستیک در آنها باقیستی بالا باشد تا دیواره نازک ریدوم را در برابر بشکه‌ای شدن محافظت کند.
- ✓ مقاوم در برابر شوک‌های حرارتی باشد.
- ✓ با شرایط مختلف آب و هوایی سازگار باشد (مقاوم در برای سایش ناشی از باران و ضربات ذرات هوایی) (کوزاکوف، ۲۰۱۰؛ هریس، ۱۹۷۸؛ هریس، ۱۹۸۶).

پیشینه پژوهش

تکنولوژی تولید و تهیه ریدوم‌ها با توجه به شرایط خاصی که دارند در تعداد محدودی از کشورها وجود دارد. محدود بودن فناوری تولید این محصول با توجه به شرایط حساس نظامی قابل توحیه است. کمپانی‌هایی که در سطح اول جهانی به تهیه و توسعه ریدوم مشغول هستند، از مواد سرامیکی و کامپوزیت‌های پلیمری برای تولید این محصول استفاده می‌کنند. هر کدام از این مواد سازنده مزیت‌ها و معایب خاص خود را دارد. مهمترین کمپانی‌های تولید کننده ریدوم‌ها عبارتند از:

الف) کمپانی کرادین (Ceradyne): این کمپانی تولیدکننده ریدوم های Ceralloy® 147-01EXP Silicon Nitride و Ceralloy® 147-31NSilicon Nitride می‌باشد.

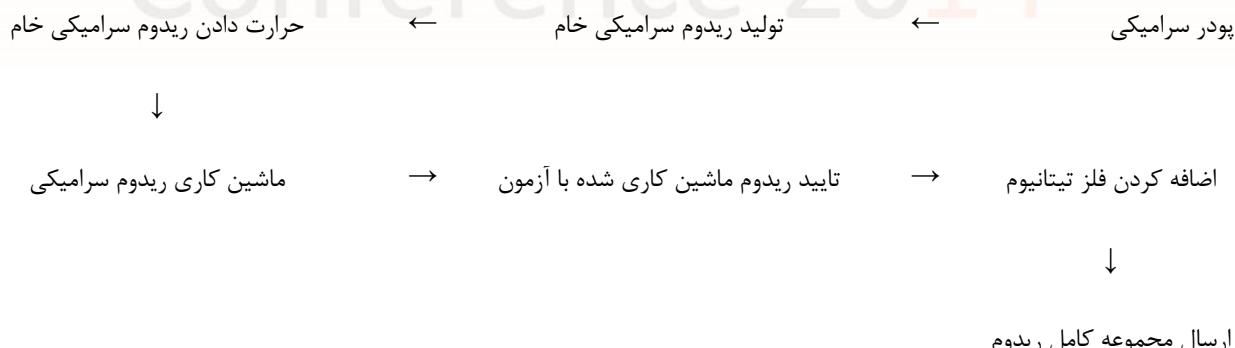
ب) کمپانی لاکهید مارتین (Lockheed Martin): این کمپانی تولید کننده ریدوم IRBAS می‌باشد.

ج) کمپانی کرادین ترمو متریالز (Ceradyne Thermo Materials): این کمپانی تولیدکننده ریدوم های Fused Silica می‌باشد.

د) کمپانی کورنینگ (Corning): این کمپانی تولیدکننده ریدوم‌های معروف Pyoceram 9606 می‌باشد (منگلز و میکیجلچ، ۲۰۱۰).

روش پژوهش

امروزه بسیاری از سیستم‌های موشکی پیشرفته با همکاری دو جانبه دو شرکت کرادین و کرادین ترمومتریالز ساخته می‌شود. فلوچارت مراحل تولید ریدوم‌هایی که در شرکت کرادین ساخته می‌شود در شکل ۱ دیده می‌شود. ریدوم‌های اولیه از متالوژی پودر و تکنیک‌های پیشرفته تولید سرامیکی حاصل می‌شوند. سپس این ریدوم‌های اولیه در دمای مناسب به مدت مناسب پخته می‌شوند تا خواص مطلوب و مورد نظر آنها فراهم آید. در مرحله بعد این ریدوم‌ها با الماس تراشکاری می‌شوند تا ابعاد نهایی آنها حاصل شود تا به تاسیسات فراوری ریدوم ارسال شوند. این تاسیسات با داشتن آخرین CNC_ID و سنباده‌های CNC از حصول ریدوم نهایی در نظر گرفته شده‌اند (شکل ۲). قطعات تحت بازرسی ابعادی با ماشین‌های اندازه‌گیری مختصات به طور اتوماتیک (CMMs) قرار می‌گیرند تا اطمینان کامل از ابعاد نهایی ریدوم‌ها حاصل شود (شکل ۳). در مرحله بعد ریدوم‌ها تحت تکنیک محوریابی کالیبره می‌شوند تا رفتار الکتریکی ریدوم‌ها خواص ویژه و مناسب خود را بدست بیاورد (شکل ۴). در آخرین مرحله محصول نهایی به فلز تیتانیوم وصل می‌شود (همانند دامن) تا امکان اتصال آن به موشک توسط مشتری فراهم باشد (منگلز و میکیجلچ، ۲۰۱۰).

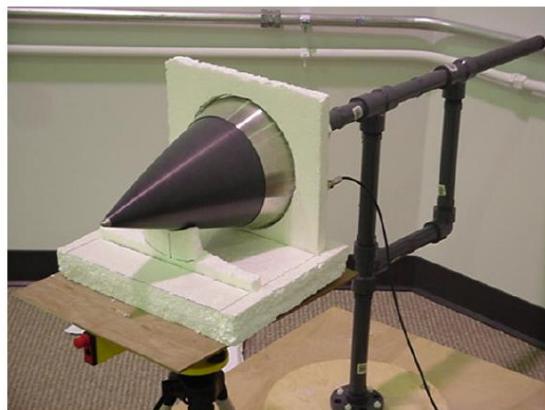
شکل ۱: فلوچارت مراحل تولید ریدوم کرادین

شکل ۳: بازرگانی ریدوم های سرامیکی

شکل ۲: ماشین CNC ریدوم

شکل ۴: ریدوم Ceralloy 147-31N Silicon Nitride که در حال آزمون الکتریکی است.

تجزیه و تحلیل داده ها

استحکام مکانیکی اکثر مواد آلی که به عنوان دیواره ریدوم درنظر گرفته می‌شوند، در دمای ۲۵۰ °C افت می‌کند و حتی در بهترین شرایط می‌توانند در دمای ۵۰۰ °C تنها در مدت زمان بسیار کوتاهی دوام بیاورد (کوی، ۱۹۷۲). بنابراین، در کاربردهای دما بالا مانند موشک‌های مافوق صوت اغلب از ریدوم های سرامیکی بهره می‌برند. جدول ۴ خواص دی الکتریک ریدوم‌های سرامیکی را نشان می‌دهد (منگلز و میکیجلج، ۲۰۱۰؛ باست، ۱۹۷۳).

جدول ۱: خواص دی الکتریک ریدوم های سرامیکی

ماهده	ثابت دی الکتریک	افت تائزانت
آلومینا (Alumina)	۹/۶-۹/۴	۰/۰۰۰۲-۰/۰۰۰۱
نیترید بور (Boron Nitride)	۴/۶-۴/۲	۰/۰۰۰۳-۰/۰۰۰۱
بریلیا (Berillia)	۴/۲	۰/۰۰۰۵
شیشه بورورسیلیکات (Borosilicate glass)	۴/۵	۰/۰۰۰۸
پایروکرام (pyroceram)	۵/۵۴-۵/۶۵	۰/۰۰۰۲
رایکرام (Rayceram)	۴/۸۵-۴/۷۰	۰/۰۰۰۲
شیشه گداخته تحت ریخته گری لغزشی (Slip Cast fused Silica-SCFS)	۳/۳۰-۳/۴۲	۰/۰۰۰۴
کوارتز بافته شده (Wonon-3d-quartz)	۳/۱۰-۳/۰۵	۰/۰۰۰۵-۰/۰۰۰۱
سیلیکون نیترید (Silicon Nitride-HPSN)	۸/۰-۷/۸	۰/۰۰۰۴-۰/۰۰۰۲
سیلیکون نیترید (Silicon Nitride-RSSN)	۵/۶	۰/۰۰۰۱-۰/۰۰۰۵
نیترواکسی سرام (Nitro-oxyceram)	۵/۲	۰/۰۰۰۲
کلسین تقویت شده (Reinforced Celsian)	۶/۷۴	۰/۰۰۰۹

اکثر این مواد خواص الکتریکی مناسبی را برای کاربردهای ریدوم (مانند موشک‌ها) در سرعت‌های بسیار بالا از خود نشان می‌دهند. برای مثال آلومینا (اکسید آلومینیوم) و پایروکرام و رایکرام (هردو از نوع کوردریت هستند) به طور گسترده برای وسایل هوایی که در سرعت های ۴ ماخ و یا پایین تر حرکت می‌کنند، به کار می‌روند. آنها بسیار سخت هستند و در برابر باران مقاومت به سایش بسیار مناسبی از خود نشان می‌دهند اما تراشکاری آنها به منظور رسیدن به ابعاد مورد نظر بسیار سخت است. پایروکرام دارای ثابت دی الکتریک بالاتری نسبت به رایکرام و آلومینا است که از ترانس‌های مکانیکی کمتری در عملکرد برخوردار می‌باشد (کوزاکوف، ۲۰۱۰).

بسیاری از مواد سرامیکی داری ضریب انبساط حرارتی بالایی هستند و مستعد به شوک حرارتی که این اتفاق بواسطه گرadiان دمایی که در حین پرواز ایجاد می‌شود، حاصل می‌شود. این شوک‌ها سبب می‌شوند که قسمت گنبدی شکل ریدوم دچار شکست شود؛ بخصوص

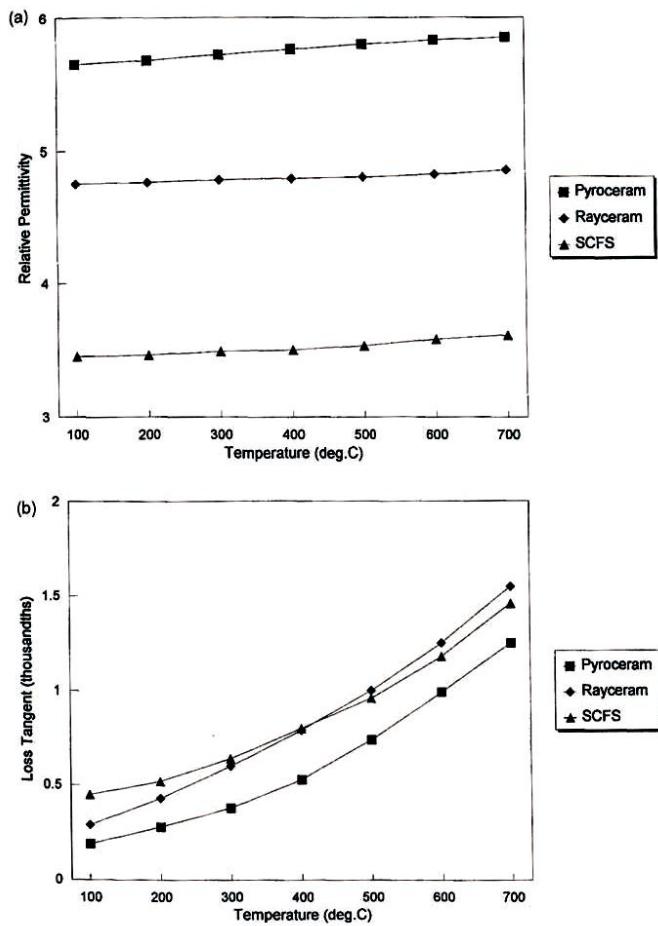
در حالتی که ریدوم تحت بارگذاری مکانیکی باشد. برای مثال برای ریدومی که از جنس آلومینا می‌باشد، این امکان وجود دارد که ۴۰۰ °C تفاوت دمایی موجب شوک حرارتی و به دنبال آن شکست شود. از این رو طراح ریدوم باستی بسیار مراقب باشد (والتون، ۱۹۷۰).

شیشه‌های گداخته از جنس سیلیس که به صورت لغزشی ریخته‌گری شده‌اند^۵ (SCFS)، یک شکل از اکسید سیلیسیوم، برای کاربردهای دما بالا مورد استفاده قرار می‌گیرند. این دسته از سرامیک‌ها خواص الکتریکی مناسب، هزینه کم و ضریب انیساط حرارتی پایین‌تری را نسبت به آلومینا و یا مواد کوردریت دارند که توان مقابله با شوک حرارتی را در آنها افزایش داده است. از این دسته از مواد در وسایل بازگشت در سرعت‌های بالاتر از ۸ ماخ استفاده می‌شود (کوژاکوف، ۲۰۱۰).

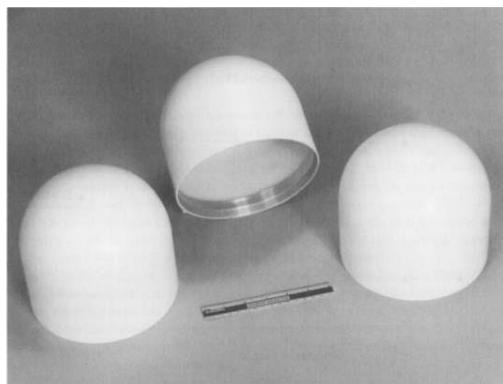
یک رزین دما بالا برای استفاده در کامپوزیت‌های ۳ بعدی پایه کوارتز و در ترکیبات قالب‌گیری شده که در آنها الیاف بسیار ریز وجود دارد، توسعه پیدا کرده است. این کوارتز ۳ بعدی مقاومت به شوک حرارتی بالایی از خود نشان می‌دهد و برای موشک‌های موفق صوت و یا در چارچوب‌های آنتن‌های با نقطه بازگشت قابل کاربرد می‌باشد. ساختاری که از این‌گونه مواد ساخته می‌شود تا دمای ۱۹۰۰ °C مورد ارزیابی و تست قرار می‌گیرند به طوری که در انتقال دارای خطای بسیار کم و قابل چشم پوشی هستند (کوژاکوف، ۲۰۱۰).

طراح ریدوم باید نهایت دقت خود را به کار بگیرد چراکه با افزایش دما ، ثابت دی الکتریک و افت تانزانیت دچار تغییر می‌شوند این در حالی است که باستی افت تانزانیت در مقادیر کم ثابت بماند تا نیروی انتقال دهنده‌گری ریدوم در مقادیر بالا حفظ شود. شکل ۵ اطلاعات مورد نظر را برای SCFS، پایروکرام و رایکرام نشان می‌دهد. همانند ثابت دی الکتریک، افت تانزانیت هم با افزایش دما زیاد می‌شود. تغییرات این دو ویژگی از ریدوم با دما می‌تواند نتایج زیان آوری را برای عملکرد آنتن در پی داشته باشد. مثلاً حرارت می‌تواند افت انتقال را به میزان قابل ملاحظه‌ای کاهش دهد. شکل ۶ تصویری از دیواره یک ریدوم سرامیکی را نشان می‌دهد (والتون، ۱۹۷۲).

^۵ Slip cast fused silica

شکل ۵: تغییرات خواص الکتریکی SCFS، رایکرام و پایروکرام با دما a) ضریب نفوذپذیری نسبی b) افت تانزانت

شکل ۶: ریدوم های سرامیکی با دیواره نازک

محققین در مرکز فناوری انیستیتو گرجستان سیلیکون نیترید را مورد ارزیابی قرار داده‌اند و به این نکته پی بردنده که این ماده دارای خواص الکتریکی مناسب، استحکام مکانیکی بالا، مقاوم در برابر شوک حرارتی و مقاوم در برابر سایش و فرسایش ناشی از باران است. این افراد این امر را از دو طریق مورد ارزیابی قرار دادند:

الف) سیلیکون نیترید سینتر شده که تحت واکنش حاصل شده است (RSSN). از واکنش سیلیکون با نیتروژن که با روش اسپری حرارتی پودر سیلیکون به شکل موردنظر قالب گیری می‌شود.

ب) سیلیکون نیترید تهیه شده توسط پرس گرم (HPSN). واکنش سیلیکون با نیتروژن شکل می‌گیرد تا پودری حاصل شود که قابلیت پرس شدن را داشته باشد. HPSN در مقایسه با RSSN متراکم‌تر است.

اگرچه در سال ۱۹۸۰ سیلیکون نیتریدها به طور قابل ملاحظه‌ای توسعه پیدا کردند ولی باید به این نکته توجه داشت که تا آن زمان ریدوم‌های بسیار کمی به بازار معرفی شده بودند به طوری که بعضی از مشکلات تولید هنوز برطرف نشده بود.

چندین کامپوزیت سرامیکی پیشرفت‌های باریکه برای کاربرد مورد تحقیق و ارزیابی قرار گرفتند به طوری که نیروی انتقال پذیری میکرو موج در دمای بالا به همراه استحکام بالا و تطبیق پذیری با شرایط دمایی گوناگون در آنها ترکیب شده بود. این کامپوزیت‌ها عبارتند از:

الف) Nitro-oxyceram : از خانواده کامپوزیت‌هایی است که از ترکیب سیلیکون نیترید، نیترید بور و سیلیکات تهیه شده‌اند. این دسته از کامپوزیت‌ها توسط پرس گرم و یا پرس ایزواستاتیک تهیه و تولید می‌شوند.

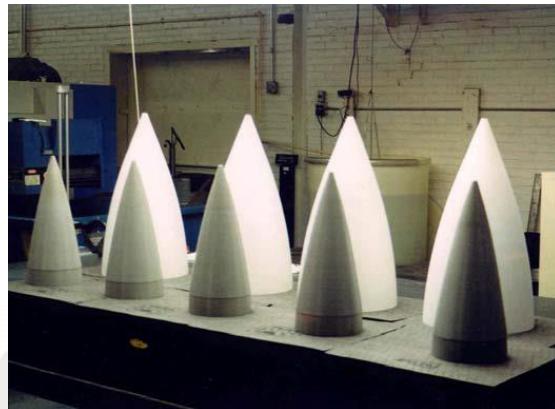
ب) Celsian : باریوم آلومینو سیلیکات با خلوص بالاست. این‌گونه مواد استحکام مکانیکی بسیار خوبی از خود نشان می‌دهند که در واقع استحکام آنها ۶ برابر استحکام سیلیکا (اکسید سیلیسیوم) است و مقاومت در برابر سایش و فرسایش بسیار بالایی از خود نشان می‌دهد (رأیت، میرز، ریچی، ۱۹۹۲).

کمپانی کرادین مهارت و تجربه کافی را در انتخاب مواد سرامیکی برای کاربردهای ریدوم در موشک دارد. این شرکت از سال ۱۹۹۰ مشغول به تولید ریدوم‌ها شده است و خانواده‌ای از مواد را توسعه داده است که نیازهای امروزه و آینده را برای سیستم‌های موشک جنگی پاسخ می‌دهد.

سیلیس گداخته (Fused Silica)

سیلیس گداخته همان ماده SiO_2 است که ضریب انبساط حرارتی و هدایتی بسیار پایینی دارد. ثابت دی الکتریک آن پایین است (۳/۳) و این ثابت با تغییر در دما بسیار کم تغییر می‌کند که این باعث می‌شود تا این ماده گزینه مناسبی برای پنجه رادر باشد. این ماده مقاومت به شوک حرارتی بسیار مناسب دارد اما محدود به استفاده در دماهای پایین تر از ۱۱۰۰ درجه سانتی‌گراد است. استحکام

نسبتاً پایین این ماده به همراه محدودیت‌های دمایی ذکر شده، باعث شده تا این ماده در کاربردهایی با بارگذاری‌های حرارتی و مکانیکی پایین قابل استفاده باشد. از این ماده اخیراً در سیستم‌های موشک Patriot، Aegis و Arrow استفاده می‌شود (منگلز و میکیجلج، ۲۰۱۰).

شکل ۷: سیلیس گداخته (سفید) و IRBAS (خاکستری) – ریدوم‌هایی که در شرکت مواد گرمایی کرادین ساخته شده‌اند.

IRBAS

ماده اصلی سازنده IRBAS از پایه نیترید سیلیکون (Si_3N_4) است که تحت لیسانس شرکت سیستم‌های موشک Lockheed Martin تولید می‌شود. این ماده دارای خواص مکانیکی بسیار خوب در دماهای بالاست که این ویژگی سبب می‌شود تا این ماده در کاربردهایی با بارگذاری‌های حرارتی و مکانیکی بالا بهره برد. ثابت دی الکتریک نسبتاً پایداری دارد اما افت تانزانت آن در دماهای بالاتر از ۱۰۰۰ درجه سانتیگراد روبه فرونی می‌رود. از این ماده اخیراً در سیستم موشک PAC-3 استفاده می‌شود (منگلز و میکیجلج، ۲۰۱۰).

Ceralloy® 147-31N Silicon Nitride

این ماده (Si_3N_4) دارای خلوص بالاتری نسبت به IRBAS است همچنین محکم‌تر بوده و خواص الکتریکی پایداری از خود نشان می‌دهد مانند یک تابع دما. این ماده با این خصوصیات توسعه یافته است تا در کاربردهایی با بارگذاری‌های حرارتی و مکانیکی بالا قابل استفاده باشد (منگلز و میکیجلج، ۲۰۱۰).

Silicon Nitride Ceralloy® 147-01 Reaction Bonded

این ماده هم از جنس Si_3N_4 می‌باشد منتها تحت واکنش حاصل شده است. خواص مکانیکی و الکتریکی آن مابین سیلیس گداخته، mirror Pyroceram IRBAS و قرا می‌گیرد. این ماده خواص الکتریکی منحصر به فردی دارد و می‌تواند مناسب در آخرین حد کاربرد باشد و خواص دی الکتریک آن تا ۱۴۰۰ درجه سانتیگراد پایدار هستند. ثابت دی الکتریک پایین آن بزرگترین مزیت این این ریدوم در مرحله طراحی و ساخت است. روش‌های فرایند برای این ماده منحصر به فرد هستند و این فرصت را فراهم می‌آورد تا در مرحله تولید

به عنوان جز سازنده ریدوم نسبت به سایر سیلیکون نیتریدها دارای هزینه کمتری باشد. این ماده هنوز تحت آزمایش و بررسی است و توسط تعدادی برنامه‌های پیشرفته تحت ارزیابی قرار می‌گیرد. خواص این مواد در مقایسه با Pyroceram 9606 در جدول ۱ آورده شده است. خواص وابسته به دما، استحکام، ثابت دی الکتریک و افت تانزانت به ترتیب در جدول های ۲، ۳، ۴ و ۵ مورد مقایسه قرار گرفته اند (منگلز و میکرجلج، ۲۰۱۰؛ باست، ۱۹۷۳).

جدول ۲: مقایسه خواص مواد سازنده ریدوم‌ها

Ceralloy® 147-01EXP Silicon Nitride	Ceralloy® 147-31N Silicon Nitride	IRBAS	Fused Silica	Pyoceram 9606	ویژگی
Ceradyne, Inc.	Ceradyne, Inc.	Lockheed Martin	Ceradyne Thermo Materials	Corning Inc.	تولید کننده
پایه نیترید-واکنش	پایه نیترید سیلیکون	پایه نیترید سیلیکون	سیلیس گداخته	سرامیک شیشه ای	ترکیب سازنده
Reaction Bonded Silicon Nitride	Silicon Nitride Based	Silicon Nitride Based	Fused Silica	Glass Ceramic	دانسیته (g/cm^3)
۲/۵-۱/۸	۳/۲۱	۳/۱۸	۲	۲/۶	۰/۶۰
۲۰۰-۵۰	۳۱۰	۲۸۰	۳۷	۱۲۱	مدول الاستیک (GPa)
۰/۲۴	-	۰/۲۵	۰/۱۵	۰/۲۴	ضریب پواسون
۱۸۰	۸۰۰	۵۵۰	۴۳	۲۴۰	استحکام (MPa)
۳/۱	-	۲/۲	۰/۷	۴/۷	انبساط حرارتی ($10^{-6}/^\circ\text{C}$)
۶	۲۵	۲۰	۰/۸	۳/۳	هدایت حرارتی ($\text{W}/\text{m K}$)
۶-۴	۸	۷/۶	۳/۳	۵/۵	ثابت دی الکتریک
۰/۰۰۵-۰/۰۰۲	۰/۰۰۲	۰/۰۰۲	۰/۰۰۳	۰/۰۰۰۵	افت تانزانت

جدول ۳: تغییرات استحکام با دما برای مواد مختلف سازنده ریدوم

استحکام (MPa)					دما (°C)
Ceralloy® 147-01EXP Silicon Nitride	Silicon Nitride	Ceralloy® 147-31N Nitride	IRBAS	9606 Pyoceram	
۲۱۰		۸۰۰	۵۶۰	۲۷۵	۲۵
-		۸۰۰	۵۳۷	۲۴۸	۲۶۰
-		۷۹۰	۵۰۲	۱۲۵	۷۰۴
-		۷۸۰	-	۸۹	۸۱۵
۲۰۰		۷۴۰	-	-	۱۰۰۰
-		۵۴۴	-	-	۱۲۰۰
۲۳۰		۳۶۵	-	-	۱۴۰۰

جدول ۴: تغییرات ثابت دی الکتریک با دما برای مواد مختلف سازنده ریدوم

ثابت دی الکتریک (ε')					دما (°C)
RBSN Ceralloy® 147-010F Silicon Nitride (Density-2.15 g/cm3)	SRBSN Ceralloy® 147- 31N Silicon Nitride	IRBAS	Pyoceram 9606		
۵	۸	۷/۶	۵/۸	۲۵	
۵/۱	۸/۱	۷/۷	۵/۸	۳۱۵	
۵/۲	۸/۲	۷/۸	۵/۸	۵۳۷	
۵/۲	۸/۳	۷/۹	۵/۹	۶۴۸	
۵/۳	۸/۴	۸	۶	۸۱۵	
۵/۳	۸/۶	-	-	۱۲۰۰	
۵/۴	-	-	-	۱۴۰۰	

جدول ۵: تغییرات افت تانزانت با دما برای مواد سازنده ریدوم

افت تانزانت					دما (°C)
RBSN Ceralloy® 147-010F Silicon Nitride (Density-2.15 g/cm3)	SRBSN Ceralloy® 147-31N Silicon Nitride	IRBAS	Pyoceram 9606		
۰/۰۰۲۰	۰/۰۰۲۰	۰/۰۰۲۰	۰/۰۰۰۵	۲۵	
۰/۰۰۲۰	۰/۰۰۲۰	۰/۰۰۳۰	۰/۰۰۰۵	۳۱۵	
۰/۰۰۲۰	۰/۰۰۲۰	۰/۰۰۴۰	۰/۰۰۱۰	۵۳۷	
۰/۰۰۲۰	۰/۰۰۲۰	۰/۰۰۴۵	۰/۰۰۲۰	۶۴۸	
۰/۰۰۲۰	۰/۰۰۳۰	۰/۰۰۵۰	۰/۰۱۰۰	۸۱۵	
۰/۰۰۵۰	۰/۰۰۷۰	-	-	۱۲۰۰	
۰/۰۱۰۰	-	-	-	۱۴۰۰	

نتیجه گیری

در این تحقیق به معرفی و بررسی خواص انواع ریدوم‌های مطرح شده در سطح جهان پرداخته شده است. اهم نتایج این تحقیق عبارتند از:

- ۱- سرامیک‌ها ماده اصلی سازنده ریدوم‌ها به خصوص در شرایط دمایی بالا هستند.
- ۲- هر نوع سرامیک ویژگی خاصی را دارد و تمامی ویژگی‌های مطلوب در یک سرامیک جمع نمی‌شود لذا بسته به موقعیت مکانی و شرایط دمایی و فشاری سرامیک مورد نظر برای ساخت ریدوم انتخاب می‌شود.
- ۳- با افزایش دما افت تانزانت زیاد می‌شود. از این بین ریدوم‌های RBSN Ceralloy® 147-010F Silicon Nitride کمترین تغییرات افت تانزانت را با تغییر دما از خود نشان می‌دهند.
- ۴- با افزایش دما ثابت دی الکتریک زیاد می‌شود. از این بین ریدوم‌های Pyoceram 9606 کمترین تغییرات ثابت دی الکتریک را با تغییر دما از خود نشان می‌دهند.

۵- از لحاظ استحکام ریدوم های N 31-147 Ceralloy® شرایط را دارا هستند.

منابع

Bassett H. L. (1973). "Analysis & Evaluation of Radome Materials & Configurations for Advanced RF Seekers". U.S. Army Missile Command. Redstone Arsenal. Alabama.

Cary R. H. (1974). "Avionic radome materials". Advisory Group for Aerospace Research and Development. Paris, France.

Coy, T. N. (1972). "Hot Pressed Silicon Nitride". Proceedings of the 11th Symposium on Electromagnetics Windows. Georgia Institute of Technology. Atlanta. GA.

Harris J. N. (1978). "Proceedings of the 14th Symposium on Electromagnetic Windows". Georgia Institute of Technology. Atlanta. GA.

Harris J. N. (1986). "Proceedings of the 18th Symposium on Electromagnetic Windows". Georgia Institute of Technology. Atlanta. GA.

Kozakoff D. J. (2010). "Analysis of Radome-Enclosed Antennas". Boston | London. Artech House. Second Edition.

Mangels j. & Mikijelj B. (2010). "Ceramic Radomes for Tactical Missile Systems". Ceradyne Thermo Materials & Ceradyne, Inc.

Walton J. D. (1972). "Reaction Sintered Silicon Nitride". Proceedings of the 11th Symposium on Electromagnetics Windows. Georgia Institute of Technology. Atlanta. GA.

Wright J. M., Meyers J. F, & Ritchie E. E. (1992). "Advanced Ceramic Composites for Hypersonic Radome Applications". Proceedings of the 20th Symposium on Electromagnetic Windows. Georgia Institute of Technology. Atlanta. GA.

Walton J. D. (1970). "Radome Engineering Handbook". New York: Marcel Dekker.